

ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง
เพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา

The Effects of Authentic Learning Approach to Enhance Moral
Reasoning among Nursing Students in Songkhla

อรอนงค์ รองสวัสดิ์^{1*}, พนัสยา วรรณวิไล¹, อริสา จิตต์วิบูลย์¹, ศักรินทร์ สุวรรณเวหา¹,
สุระพร ปู่เจริญ¹ และ วรกรรณ เนลสัน¹

Onanong Rongsawat^{1*}, Panatsaya Wannawili¹, Arisa Chiviboon¹,
Sakkarin Suwanwaha¹, Suraporn Puicharoen¹ and Warongrong Nelson¹

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก^{1*}
Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute^{1*}

(Received: July 12, 2022; Revised: October 17, 2022; Accepted: October 19, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้ เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลและประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 78 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย การศึกษาทางจริยธรรม การตรวจเยี่ยมทางด้านจริยธรรมรายงานการวิเคราะห์ทางจริยธรรม 2) แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม 3) แบบประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงทั้งฉบับ (S-CVI) เท่ากับ .86 ความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ Pair t-test และ การจัดกลุ่มค่าหาข้อสรุป ผลการวิจัยพบว่า

1. เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t=7.69, p<.001$)

2. การประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 3 ประเด็น 1) ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน 2) ตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย 3) มั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

ดังนั้นผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลสามารถนำไปใช้ได้จริงและช่วยเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาล เพิ่มความสามารถในการเผชิญปัญหาหรือข้อขัดแย้งเชิงจริยธรรมระหว่างการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

คำสำคัญ: การเรียนรู้ตามสภาพจริง, เหตุผลเชิงจริยธรรม, นักศึกษาพยาบาล

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: Kanonrad_p@hotmail.com เบอร์โทรศัพท์ 086-7479144)

Abstract

In education, authentic learning is an instructional approach that allows students to explore, discuss, and meaningfully construct concepts and relationships in contexts that involve real-world problems and projects that are relevant to the learner. This mixed methods research aimed to examine the effects of the authentic learning approach to enhance moral reasoning among nursing students at Boromarajonani College of Nursing Songkhla. The sample was 78 third-year nursing students. Research instruments consisted of 1) an instructional model based on the authentic learning approach, which included a conference on ethics, as well as 2) a questionnaire on opinion towards the model. Both were verified, yielding a S-CVI score of .86, and a Cronbach alpha coefficient of .93. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, pair t-test, thematic grouping, and summarization. The research results were as follows.

1. Moral reasoning score of nursing students was significantly higher after than before using the instructional model ($t = 7.69, p < .001$).

2. Result of the evaluation showed a decrease in performance errors and an increase in awareness of patients' rights and confidence.

This instructional model might be used for enhancing moral reasoning among nursing students and their ability to cope with moral conflicts.

Keywords: Authentic Learning Approach, Moral Reasoning, Nursing Students

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีความเปราะบางด้านคุณธรรมจริยธรรมสืบเนื่องจากการให้คุณค่าและค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากความจริงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดภาวะพลิกผันด้านพฤติกรรมและแนวคิดของคนในสังคม (Disruptive Technology) ตัวอย่างเช่น ขาดความเคารพซึ่งกันและกัน เห็นคุณค่าด้านคุณธรรมและจริยธรรมลดลง ขาดการใช้เหตุผลในการตัดสินใจนิยมใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผลรวมไปถึงค่านิยมในการแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เป็นต้น พบว่าปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อความเชื่อและมีผลต่อค่านิยมของคนในสังคมคือการรับข่าวสาร ซึ่งปัจจุบันพบว่าการรับข่าวสารมีหลากหลายช่องทาง เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ข่าวสารทางออนไลน์ หากได้รับข่าวสารโดยปราศจากการวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้เหตุผลแล้ว อาจก่อให้เกิดความเชื่อและการแสดงของคนในสังคมในทางลบซึ่งนับวันกลายเป็นปัญหาที่สำคัญลุกลามอย่างรวดเร็วเพียงแค่ข้ามคืน (Bisanjariyakorn & Prawatdee, 2019; Messick, & Aranda, 2020)

ดังนั้นการส่งเสริมและรณรงค์ปลูกฝังด้านคุณธรรมจริยธรรมอันดีให้แก่คนในสังคมจึงกลายเป็นเรื่องที่สำคัญเร่งด่วนเพื่อปรับทัศนคติให้คนในสังคมให้ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรมและมีพฤติกรรมอันดีงามถูกต้องเหมาะสมเพราะคนเก่งอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะนำพาสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้ บุคคลนั้นต้องดีน่าเก๋ ดังนั้นการพัฒนาคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาคนในชาติซึ่งการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมสามารถพัฒนาได้จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา โดยปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์นำเหตุผลมาไตร่ตรองในแต่ละสถานการณ์ทั้งภาวะปกติและสถานการณ์ความขัดแย้ง รวมถึงการส่งเสริมการแสดงออกพฤติกรรมที่ดีเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ (Pinpradit, Suwantamma & Attatammarat, 2014) ตรงกับแผนพัฒนาสังคม 5.0 กล่าวว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญต่อการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากรโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้คนในชาติมีแนวคิดและทัศนคติที่ดีด้านคุณธรรมจริยธรรมและใช้เหตุผลเหนือกว่าอารมณ์ (Consciousness) ตระหนักรู้ซึ่งความผิดชอบชั่วดี

(Inwit, Conscience) และมีจริยธรรมในตัวบุคคล (Ethics) สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อสังคมเกิดความสงบสุข (Singhanat, 2017)

จากเหตุผลดังกล่าวการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตัวบุคคลจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดยกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมผ่านระบบการศึกษา สร้างค่านิยมการใช้เหตุผลในการพิจารณาปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเชิงจริยธรรมซึ่งเกิดขึ้นได้บ่อยในสังคมไทยเมื่อมีสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งหรือปัญหา เชิงจริยธรรมจำเป็นต้องมีบุคคลที่ทำหน้าที่ยุติความขัดแย้งและปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการจัดการกับปัญหานั้นต้องมีเหตุผลเชิงจริยธรรมปราศจากอคติ ตรงไปตรงมาและยุติธรรม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว (Nomnian & Sirisunhirun, 2015) สัมพันธ์กับการศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล ของ Totum, Kosonkittiumporn & Kenaphoom (2018) กล่าวว่าพัฒนาเหตุผลทางจริยธรรมของบุคคลพบว่าสิ่งแรกที่ต้องมี คือความเข้าใจด้านจริยธรรม (Understanding of Ethic) ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานต่อความเข้าใจปัญหาเชิงจริยธรรมเนื่องจากความเข้าใจด้านจริยธรรมจะส่งเสริมให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการไตร่ตรองและใช้เหตุผลทางจริยธรรม (Moral Reasoning) สามารถแยกแยะความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องนำมาสู่การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Decision Making) และการแสดงออกทางจริยธรรม (Moral Action) (Killen & Dahl, 2021)

ดังนั้น ทุกคนสามารถพัฒนาเหตุผลทางจริยธรรม (Moral reasoning) ผ่านระบบการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมผ่านกระบวนการคิดเชิงตรรกะอย่างเป็นระบบ (Karnjanapun, 2017) ตรงกับกับการศึกษา Hembasat & Pimpasalee (2020) กล่าวว่าสถาบันการศึกษาต้องมีหน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนในทุกระดับ เชื่อว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาจริยธรรมได้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นพฤติกรรมทางจริยธรรม ทั้งนี้ผู้สอนต้องมีความรู้และกลวิธีในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลทางจริยธรรมในการเผชิญปัญหา และมุ่งมั่นในการแสดงออกพฤติกรรมที่ดีต่อสังคม

สำหรับการศึกษาทางการแพทย์เป็นศาสตร์ที่เรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของมนุษย์ (Human Science) ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิตทั้งในยามปกติและเจ็บป่วย บนพื้นฐานความเอื้ออาทร (Caring) เมตตา กรุณา (Compassion) คำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วย รวมไปถึงการจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ (Harnyoot, 2018) ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลต้องได้รับการพัฒนาทางด้านจริยธรรมเพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งปัจจุบันพบว่าพยาบาลวิชาชีพต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ รวมถึงปัญหาเชิงจริยธรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานมากมาย ได้แก่ การยื้อชีวิต การบอกความจริงการปกปิดความลับ การปฏิบัติทางการแพทย์โดยไม่มีการบอกกล่าว รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรทางการแพทย์ไม่ยุติธรรม เป็นต้นหากพยาบาลวิชาชีพขาดความรู้และความเข้าใจด้านจริยธรรม ส่งผลไปยังการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในการแก้ปัญหาเชิงจริยธรรมจะทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถตีความหรือระบุปัญหาต่าง ๆ ได้ ส่งผลเสียต่อการจัดการกับปัญหาเชิงจริยธรรมรวมถึงปัญหาอื่นๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีทักษะในการจัดการกับปัญหาเชิงจริยธรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อลดความขัดแย้งและสามารถยุติปัญหาได้ (Wicha, 2020) ทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเปรียบเสมือนแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังของการแสดงออกทางพฤติกรรม ส่งผลให้พฤติกรรมของแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกระบวนการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผล ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ดีต้องไม่เข้าข้างตนเอง อยู่บนหลักคิดที่ถูกต้องและมีทัศนคติทางจริยธรรมอันดี ดังนั้นทักษะเหตุผลทางจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ระบบการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยพัฒนาทักษะเหตุผลเชิงจริยธรรมได้โดยสอดแทรกในการออกแบบการเรียนรู้และสามารถสอดแทรกได้ทุกระดับชั้น (Pinpradit, Suwantamma & Attatammarat, 2014; Sanprasarn & Chaleoykitti 2017)

สอดคล้องกับมาตรฐานระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework of Higher Education: TQF: HED) ได้เห็นความสำคัญในการปลูกฝังผู้เรียน ด้านที่ 1 คุณธรรมจริยธรรม เป็นเกณฑ์ให้ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเผชิญปัญหาเพื่อลดข้อขัดแย้ง เชิงจริยธรรมในสถานการณ์จริง ผู้เรียนได้รับการโค้ชด้านจริยธรรมจากผู้สอนและได้รับการชี้ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความไวต่อการรับรู้ประเด็นปัญหาเชิงจริยธรรม (Moral Sensitivity) (Chanasith,

Kittisaknawin & Deesawadi, 2017) พร้อมทั้งพัฒนาทักษะเหตุผลโดยใช้องค์ความรู้เป็นฐาน นอกจากนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าหาญเชิงจริยธรรม (Moral Courage) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเชิงจริยธรรมที่ท้าทาย (Rongsawat, Trapsinsaree & Leecharoen, 2020; Klaykaew & Prasittickok, 2021) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาด้านจริยธรรมแก่นักศึกษาพยาบาลจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาเชิงจริยธรรมและปัญหาอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม (Pancharean, 2010; Sinsawad & Swangwatanasade, 2017)

ดังนั้นรูปแบบการจัดการศึกษาในการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล (Ethics of teaching) ผู้สอนต้องสอดแทรกเจตคติที่ดีด้านจริยธรรมทั้งในวิชาทฤษฎีและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง (Chaowalit & Nasae, 2016) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบในการพัฒนาด้านจริยธรรมในรายวิชาภาคปฏิบัติ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางจริยธรรม โดยมีอาจารย์ผู้สอนหรือพยาบาลวิชาชีพเป็นที่ปรึกษา นอกจากนี้ผู้เรียนได้มีโอกาสดำเนินการ ได้รับความรู้ ซึ่งจะเป็นปัจจัยกระตุ้นความคิด รวมถึงการสะท้อนคิดเพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

วัตถุประสงค์วิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม
2. เพื่อประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

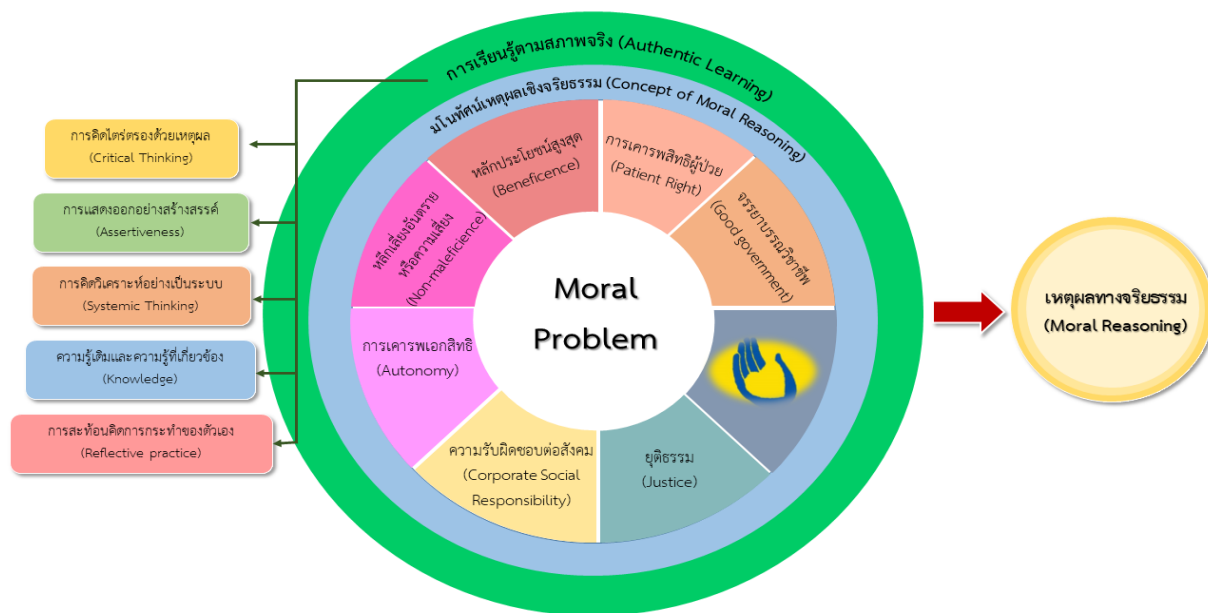
สมมติฐานวิจัย

หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม นักศึกษาพยาบาลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมมากกว่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดตามทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม (Moral Development Theory) ของ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ด้านมโนทัศน์เหตุผลเชิงจริยธรรม (Concept of Moral Reasoning) ซึ่งเป็นการพัฒนาโดยใช้หลักด้านจริยธรรมทางการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย หลักประโยชน์สูงสุด (Beneficence) การเคารพสิทธิ (Right) ความยุติธรรม (Justice) จรรยาบรรณวิชาชีพ (Good Governance) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) การเคารพสิทธิ (Autonomy) หลีกเลี่ยงอันตรายหรือความเสี่ยง (Non-Maleficence) (Singhanat, 2017) ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ต่าง ๆ (Knowledge) มาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ ที่มีปัญหา ส่งผลให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (Systematic Thinking) ไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Critical Thinking) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้วยพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ (Assertiveness)

ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผลการตัดสินใจด้วยตนเอง และสะท้อนคิด (Reflective practice) ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (Dupuis & Ludwig-Palit, 2016) ดังภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้แบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One – Group Pretest- Posttest Design) และการจัดกลุ่มคำหาข้อสรุป (Theme)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 จำนวน 78 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ โปรแกรม G* Power ใช้ Test Family เลือก t- test, Statistical test เลือก Mean: Difference Between Two Dependent Means (Match Paired) เลือก One tail กำหนดค่าอิทธิพลขนาดกลาง (Effect Size)= 0.05 ค่าความคลาดเคลื่อน (Alpha) = .05 และค่า Power = .08 ได้กลุ่มตัวอย่าง 45 คน แต่เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มตัวอย่างประกอบการกับในตารางการสอนไม่สามารถแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่คำนวณได้ ดังนั้นผู้วิจัยเลือกประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย Ethics Conference ทุกเช้าของทุกวันในการฝึกปฏิบัติงาน Ethics Round (ตรวจเยี่ยมทางด้านจริยธรรม) ร่วมกับ Nursing Round ในการพยาบาลผู้สูงอายุ ช่วงบ่ายของทุกวันในการขึ้นฝึกปฏิบัติ และการเขียน Ethics Report ซึ่งรวมอยู่ในแบบฟอร์ม Nursing Care Plan

2. แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม จำนวน 30 สถานการณ์ โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องว่าง ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วย หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเลย เห็นด้วยบางครั้ง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในบางครั้งแต่ไม่บ่อยครั้ง เห็นด้วยบ่อยครั้ง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือค่อนข้างมาก เห็นด้วยทุกครั้ง หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นทุกประการ โดยตัดแปลงมาจากการ

วิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์ผ่านการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ต่อการรู้เท่าทันและทัศนคติเชิงจริยธรรมของนักศึกษา (Chaiyaratana & Pakdeto, 2018)

3. แบบประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ดังนี้ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างที่ท่านฝึกปฏิบัติ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยตรวจสอบดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity index) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัย 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลเชี่ยวชาญด้านจริยธรรมทางการแพทย์ 1 ท่าน ได้ดัชนีความเที่ยงตรง ทั้งฉบับ (S-CVI) เท่ากับ .86 ความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .93

2. แบบประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ โดยนำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความชัดเจนในประเด็นคำถามก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยอธิบายลักษณะงานวิจัย ลักษณะรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม และการเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดการทำวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบและเปิดโอกาสให้ซักถาม พร้อมลงมือชื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

2. กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนเข้ารับรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล (Pre-test)

ขั้นทดลอง

3. ดำเนินการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมในรายวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

3.1 Ethics Conference (ประชุมปรึกษาทางจริยธรรม) ร่วมกับการทำ Nursing Conference ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ

3.2 Ethics Round (ตรวจเยี่ยมทางด้านจริยธรรม) ร่วมกับ Nursing Round ในการพยาบาลผู้สูงอายุ ช่วงบ่ายของทุกวันในการขึ้นฝึกปฏิบัติ

3.3 Ethics Report (รายงานการวิเคราะห์ประเด็นทางจริยธรรม) ให้ทำเป็นส่วนหนึ่งของ Nursing Care Plan

ขั้นหลังการทดลอง

4. หลังจากดำเนินการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้สูงอายุ เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินเหตุผลเชิงจริยธรรมหลังเข้ารับการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม (Post-test)

5. กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยสถิติ Pair Sample t-test

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) เพื่อทดสอบว่าการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality) ของข้อมูล โดยพิจารณาจากกราฟ Normal Probability Plot ข้อมูลส่วนใหญ่จะอยู่รอบๆ เส้นตรง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อคำถามที่ใช้สัมภาษณ์จากแบบประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดกลุ่มคำ หาข้อสรุป

จริยธรรมวิจัย

ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ได้หมายเลขรับรอง BCNSK 15/2563 ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2562

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n=78)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	74	94.87
ชาย	4	5.13
อายุ		
20 ปี	18	23.08
21 ปี	53	67.95
22 ปี	6	7.69
มากกว่า 22 ปี	1	1.28
ศาสนา		
พุทธ	61	78.21
อิสลาม	10	21.79

จากตาราง 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.87 เพศชาย ร้อยละ 5.13 ส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.95 รองลงมา 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.08 และ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.69 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 78.21 รองลงมา ศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 21.79 รายละเอียด ดังตาราง 1

2. คะแนนเฉลี่ยเหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยเหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังใช้รูปแบบ การเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลทางจริยธรรม

เหตุผลทางจริยธรรม	M	SD	t	df	P-value (1-tailed)
ก่อนใช้รูปแบบ	3.03	0.52	7.69	77	<.001
หลังใช้รูปแบบ	3.48	0.19			

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยเหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนใช้รูปแบบฯ ($M=3.03$, $SD=0.52$) ต่ำกว่าหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($M=3.48$, $SD=0.19$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t=7.69$, $p<.001$)

3. ผลการสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม สรุปลงได้ 3 ประเด็นหลักดังนี้

ประเด็นที่ 1: ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

“การเสริมสร้างเหตุผลทางจริยธรรม ทำให้ตัวเองคิดก่อนที่จะปฏิบัติหรือพูด ซึ่งปกติแล้วจะเป็นคนทำอะไรเร็ว ๆ แต่พอได้คิดวิเคราะห์สิ่งที่ทำ เหตุผลในการทำเพื่ออะไร ทำให้ตัวเราปฏิบัติงานได้รอบคอบและสร้างความมั่นใจในการทำงานเพิ่มขึ้นวิเคราะห์โอกาสการเกิดความผิดพลาดในการทำงาน ท้ายสุดคือผู้ป่วยปลอดภัยจากการทำงานของเรา”

“มีประโยชน์อย่างมากในการใช้เหตุผลทางจริยธรรม เป็นช่วงเวลาที่เราคิดโดยใช้หลักการที่เรียนมาเหมือนกระตุ้นในเราได้คิดก่อนลงมือปฏิบัติงาน ไม่ใช่ทำอะไรตามๆกันไป เข้าใจเหตุผลในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เราปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานผู้ป่วยมีความเสี่ยงลดลง สุดท้ายผู้ป่วยปลอดภัยและหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต”

ประเด็นที่ 2: ตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย

“การที่มีการเรียนรู้การเสริมสร้างเหตุผลทางจริยธรรม เป็นการกระตุ้นให้คิดก่อนลงมือปฏิบัติ และคำนึงถึงจริยธรรมทางการพยาบาลเพิ่มขึ้น ลดการละเมิดสิทธิของผู้ป่วย การคิดอย่างมีเหตุผลทำให้เราตระหนักและเข้าใจสิทธิผู้ป่วยมากขึ้น เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตัวเอง ถือว่าการเรียนรู้ในครั้งนี้ช่วยให้เราพัฒนาตนเองด้านการใช้เหตุผล”

“เวลาให้การพยาบาลนึกถึงพยาธิสภาพของโรคลึ้มคิดถึงด้านจริยธรรมทางการพยาบาล การเรียนการสอนที่สอดแทรกเหตุผลทางด้านจริยธรรม เป็นการกระตุ้นให้เราได้คิดก่อนทำและทำอย่างมีสติ สร้างความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลและไม่ละเมิดสิทธิผู้ป่วยและเข้าใจผู้ป่วยมากขึ้น รวมไปถึงเข้าใจในบทบาทของตัวเองมากขึ้น”

ประเด็นที่ 3: มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น

“การเรียนการสอนครั้งนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีเหตุผล ในทุกเรื่องโดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่เป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะทำให้เราคิดก่อนทำ คิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างรอบคอบ และที่สำคัญเรามีความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น เข้าใจผู้ป่วยและญาติเพิ่มขึ้นในทุกด้านทำให้เราให้การพยาบาลได้ครอบคลุมมากกว่าเดิม”

“เป็นเรื่องที่ดีที่ให้โอกาสให้นักศึกษาที่ได้คิดและพูดออกมา บางครั้งเหตุผลของเราที่เราคิดอาจไม่ถูกต้อง การเรียนการสอนที่กระตุ้นให้เราได้คิดหรือทำอย่างมีเหตุผล และได้มีโอกาสพูดคุยกับอาจารย์ประจำกลุ่มต่อปัญหาทางจริยธรรมที่เราเจอบนเตียงผู้ป่วย ส่งผลให้เรามั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น บางครั้งเราเน้นการดูแลทางด้านร่างกายมากจนลืมนึกถึงด้านจิตใจหรือความต้องการของผู้ป่วยจริง ๆ เป็นการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิดโดยใช้และกล้าแสดงความคิดเห็นต่ออาจารย์อีกด้วย”

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมพบว่าหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ตรงกับคำกล่าวที่ว่าสถานศึกษาพยาบาลต้องผลิตพยาบาลไม่เพียงแต่มีความสามารถทางการพยาบาล (Competent of Nursing) เพียงอย่างเดียวแต่ต้องมีจริยธรรม (Ethics) ร่วมกับและ

กล้าแสดงออกถึงจริยธรรมอันดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่นซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถพัฒนาได้จากการจัดการเรียนการสอนในการเสริมสร้างการพัฒนาจริยธรรมพยาบาล กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์โดยใช้เหตุผลซึ่งเป็นสมรรถนะที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาในสถานการณ์ (Rukbanglaem, Sungtong, Kerdthip & Churngchow, 2016) ตรงกับการศึกษาและรูปแบบการเรียนรู้ทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมพบว่า การเปิดโอกาสสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนในการเผชิญต่อประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม เป็นกระบวนการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ที่น่าเหตุผลมาใช้ มีการทบทวนข้อดีข้อเสียก่อนตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อยุติข้อขัดแย้งเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียน (Thepnimit, Untaja & Kanglee, 2018) ซึ่งการปฏิบัติการทำงานของพยาบาลวิชาชีพต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และปัญหาเชิงจริยธรรมมากมายในแต่ละวัน ดังนั้นพยาบาลวิชาชีพต้องมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและข้อขัดแย้งระหว่างการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ปัญหาการใช้เหตุผล เคารพถึงคุณค่าและความเชื่อของแต่ละบุคคล และเห็นแก่ประโยชน์ของผู้ป่วยเป็นหลัก รวมถึงค้นหาความกระจ่างคุณค่าของตนเองและผู้ป่วย (Values & Values Clarification) (Harnyoot, 2018)

ด้วยเหตุนี้ระบบการศึกษาทางการพยาบาลต้องเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียนในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทางจริยธรรม รวมถึงการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางจริยธรรมในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึ่งไม่ได้ใช้เพียงความรู้สึกนึกคิดเพียงอย่างเดียวแต่ต้องคิดและพิจารณาไตร่ตรอง (Rongsawat, Wannawilai, Chotibun, Nasae, Chitviboon & Kaewmahakan, 2021) ผู้เรียนสามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงกระทำเช่นนั้น ดังนั้นการเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเผชิญปัญหาเชิงจริยธรรม ในการปฏิบัติงานจริงจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น ผู้เรียนต้องได้รับการเตรียมทักษะการใช้เหตุผลทางจริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเผชิญปัญหาและลดความรู้สึกทางลบ ได้แก่ ความอึดอัดใจ คับข้องใจ เบื่อหน่ายในการปฏิบัติหน้าที่ (Khialoeuang, Kaewurai, Hingkanon & Viboonrangsun, 2013; Sim, 2020) ดังนั้นผลการศึกษา ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลสามารถพัฒนาทักษะความสามารถการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เรียนเพิ่มขึ้น จึงเป็นรูปแบบหนึ่งในการจัดการเรียนสำหรับพัฒนาทักษะเหตุผลเชิงจริยธรรมแก่ผู้เรียนเพื่อก้าวสู่พยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์แบบในอนาคต

นอกจากนี้ ผลการประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีผลในการเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมแก่นักศึกษาพยาบาล 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ตรงกับการศึกษาของ Pookhwan (2018) กล่าวว่าประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมมีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาระหว่างการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดความคับข้องใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน บางครั้งประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมยากต่อการตัดสินใจและมีโอกาสเกิดข้อผิดพลาดในการตัดสินใจได้สูงดังนั้นพยาบาลวิชาชีพต้องฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์และนำเหตุผลมาใช้ในการกระบวนการคิดอย่างรอบคอบเพื่อลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน หากบุคคลมีการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลบ่อยๆจะส่งผลให้ผู้นั้นมีทักษะในการจัดการกับปัญหาและข้อขัดแย้งได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์น้อย

2. ตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย พบว่าผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วยมากขึ้นในการปฏิบัติงาน เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้เกียรติผู้ป่วยและญาติ เห็นอกเห็นใจ (Caring) ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของพยาบาล ผู้เรียนได้เข้าใจปัจจัยในการเกิดปัญหาทางจริยธรรมในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงและเข้าใจบทบาทของตนเองเคารพสิทธิของผู้ป่วยแม้ว่าผู้ป่วยจะรู้สึกตัวหรือไม่ และให้การพยาบาลอย่างเสมอภาค ตรงกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของหัวหน้าพยาบาลพบว่า การใช้เหตุผลทางจริยธรรมนำมาสู่การตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่ดี ต้องคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เล็งเห็นถึงประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นสำคัญประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจะส่งผลให้ผู้นั้นมีความมั่นใจและเพิ่มพูนทักษะในการจัดการปัญหาได้ดียิ่งขึ้น หากกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาทางจริยธรรมในสถานการณ์จริง ย่อมส่งผลต่อผู้เรียนให้มีความมั่นใจในการเผชิญปัญหาทางจริยธรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (Juntawong, Thongkamrod, Hingkanont & Aungsuchoti, 2013) สอดคล้องกับการเรียนรู้ศตวรรษ

ที่ 21 กล่าวว่าการประยุกต์ความรู้ทักษะต่างๆ ในการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงจะกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียน นำความรู้จากห้องเรียนมาประยุกต์กับสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาเหตุผลในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถในการนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์จริง ในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม (Pakdeto & Arpaichiraratana, 2016)

3. มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้นตรงกับการศึกษาผลของการจัดการความรู้โดยใช้ปัญญาเป็นหลัก ในรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ และความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของนักศึกษา พบว่าการเรียนรู้สถานการณ์จริงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนคอยชี้แนะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักตนเองยอมรับและเห็นคุณค่า มีเป้าหมายชัดเจนในการดูแลผู้ป่วย มีความรับผิดชอบและสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงรับรู้จุดเด่นและจุดด้อยพร้อมแนวทางในการพัฒนาตนเอง (Nualkaew & Relachati, 2018) สัมพันธ์กับรายงานการพัฒนาเชิงจริยธรรมในวิชาชีพ กล่าวว่าประสบการณ์ในการเผชิญกับความขัดแย้งและปัญหาทางจริยธรรม และการนำเหตุผลมาคิดวิเคราะห์ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจและเผชิญปัญหาเชิงจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน (Theprimit, Untaja & Kanglee, 2018) และการศึกษาการประยุกต์ใช้การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล รายงานว่าการที่ผู้เรียนได้ประสบกับสถานการณ์จริงเป็นกระตุ้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้มาปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนมุมมองเดิมของตนเกิดการใคร่ครวญอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น (Critical self-reflection) นอกจากนี้การสนทนาวิพากษ์ (Critical discourse) กับทีมยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่จากการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน (Task-oriented problem solving) ดังนั้นการเรียนรู้ในสภาพจริงจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และเพิ่มความมั่นใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น (Pakdeto & Arpaichiraratana, 2016)

สรุปผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล โดยมีรูปแบบ Ethics conference ทำร่วมกับ Nursing Conference, Ethics round ร่วมกับ Nursing round และ Ethics report ระหว่างการปฏิบัติงานเป็นการกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียนให้นำเหตุผลเชิงจริยธรรมมาพิจารณาต่อปัญหาทางจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลทางจริยธรรมประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน 2) ตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วย 3) มั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนด้านจริยธรรมจากการเรียนรู้ตามสภาพจริงร่วมกับรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล ผลการศึกษาศาสามารถเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลได้ ดังนั้นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลควรเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้านจริยธรรมโดยสอดแทรกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะด้านจริยธรรมจากการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียนในการเผชิญต่อปัญหาจริยธรรมหรือข้อขัดแย้งทางจริยธรรมในการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

การนำผลการวิจัยไปใช้

สามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยผ่านรูปแบบ Ethics Conference ทำร่วมกับ Nursing Conference, Ethics Round ร่วมกับ Nursing Round เป็นกระบวนการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์จริงโดยใช้เหตุผลทางจริยธรรม และผ่านการสะท้อนคิดในรูปแบบ Ethics Report การเรียนรู้ดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง พบว่ามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ลดความผิดพลาด

ในการปฏิบัติงานตระหนักถึงสิทธิของผู้ป่วยมั่นใจในการปฏิบัติพยาบาลเพิ่มขึ้น ดังนั้นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงในการเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรม นำไปจัดหรือประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์แบบต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ เช่น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning; PBL) เพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาล
2. ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการเรียนการสอนแบบอื่นๆ ในการเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อส่งเสริมการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในนักศึกษาพยาบาล
3. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการใช้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

References

- Bisanjariyakorn, P. & Prawatdee, S. (2019). Morals: The Behavior Issues and the Thailand's Society Management in Present. *Journal of MCU Humanities Review*, 5(2), 1-16.
- Chaiyaratana, C. & Pakdeto, R. (2018). The Effects of e-Learning Toward the Moral Reasoning and Ethical Attitude of Students Nurses. *Thai Red Cross Nursing Journal*, 11(2), 204-218.
- Chanasith, K., Kittisaknawin, C. & Deesawadi, N. (2017). Ethical Decision Making and Organization Development. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 11(26), 143-155.
- Chaowalit, A. & Nasae, T. (2016). (2016). Ethics of Teaching in Baccalaureate Nursing Program. *Songklanagarind Journal of Nursing*, 36(3), 261-270.
- Dupuis, J. & Ludwig-Palit, D. (2016). Simulation for Authentic Learning in Informal Education. *J Mus Educ*, 41(2), 1-12. Doi: 10.1080/10598650.2016.1169730
- Harnyoot, O. (2018). Ethical Decision Making: Concept and Application. *Journal of the Royal Thai Army Nurses*, 19(2), 111-118.
- Hembasat, P. & Pimpasalee, W. (2020). Morality and Ethics Indactration Guidelines in Thai Society. *Journal of Public Administration and Politics*, 17(2), 63-69.
- Juntawong, P., Thongkamrod, R., Hingkanont, P. & Aungsuchoti, S. (2013). Factors Influencing Ethical Decision Making Behavior of Head Nurses at Regional and General Hospitals, Public Health Inspection Region 17 and 18. *Journal of Nursing Health Sciences*, 7(1), 75-89.
- Karnjanapun, R. (2017). Ethical Leadership Development for Manager. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 7(3). 1-10.
- Khiaolueang, D., Kaewurai, W., Hingkanon, P. & Viboonrangsum, S. (2013). The Development of the Thought Reflection Learning Model to Enhance Ethical Decision-Making in Nursing for Student Nurses. *Journal of Education Naresuan University*, 15(4), 9-21.
- Killen, M. & Dahl, A. (2021). Moral Reasoning Enables Developmental and Societal Change. *Perspect Psychol Sci*, 16(6), 1209-1225. Doi: 10.1177/1745691620964076.
- Klaykaew, K. K. & Prasittichok, P. (2021). Guideline for Learning Management in Morality and Ethics for Undergraduate Students. *Journal of Research and Curriculum development*, 11(1), 211-220.
- Messick, K. J. & Aranda, B. E. (2020). The Role of Moral Reasoning & Personality in Explaining Lyrical Preferences. *PLOS ONE*, 1-19. Doi.org/10.1371/journal.pone.0228057.

- Nualkaew, T. & Relachati, C. (2018). Effect of Problem-Based Learning in Subject of Ethics and Law in Nursing Profession Learning Behavior and Ethical Decision Making Ability of Nursing Students. *Mahasarakham Hospital Journal*, 15(2), 57-68.
- Nomnian, A. & Sirisunhirun, S. (2015). A Study of Moral Reasoning of Students in Royal Police Cadet Academy. *Veridian E-Journal, Slipakorn University*, 8(2), 2140-2154.
- Pinpradit, N., Suwantamma, K. & Attatammarat, R. (2014). Level of Moral Reasoning Among Youts, And Testing The Effectiveness of The Moral Self-Learning Program to Enhance Moral Reasoning. *Journal of Education Khon Kaen University*, 37(4), 51-58.
- Pakdeto, R. & Arpaichiraratana, C. (2016), An Application of Transformative Learning in Arranging Learning Experience Regarding Ethical Decision Making for Nursing Students. *Thai Red Cross Nursing Journal*, 9(1), 1-10.
- Pancharean, S. (2010). The Relationships Between Professional Nursing Value and Psychosocial Environment with Moral Reasoning among Nursing Students at Boromrajonani College of Nursing, Sawanpracharak. *Journal of Nursing and Education*, 3(3), 2-11.
- Poonkhwan, S. (2018). Ethical Dilemmas of Professional Nurses in an Emergency Department in Community Hospitals, Songkhla Province. *Thai Journal of Nursing*, 70(2), 1-9.
- Rukbanglaem, C., Sungtong, E., Kerdthip, C. & Churngchow, C. (2016). Ethical Leadership: The Power Driven Force to Leadership in Educational Institute. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 8(1), 168-181.
- Rongsawat, O., Trapsinsaree, D. & Leecharoen, P. (2020). Moral Courage in Nursing. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 7(3), 23-37.
- Rongsawat, O., Wannawilai, P., Chotibun, P., Nasae, J., Chitviboon, A. & Kaewmahakan, O. (2021). Development of an Instructional Model based on Authentic Learning Approach to Enhance Ethical Sensitivity of Nursing Students. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 8(1), 198-212.
- Sanprasarn, P. & Chaleoykitti, S. (2017). Ethical Judgment in Risks of Nursing Practice among Thai Nurses as Perceived by Nursing Administrators. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 18(1), 194-205.
- Sim, M, K. (2020). Ethical Decision-Making in Humanitarian Medicine: How Best to Prepare. *Disaster Medicine and Public Health Preparedness*, 1-5. Doi: org/10.1017/dmp.2020.85.
- Singhanat, U. (2017). Ethical Concepts for Human Development, Era of Borderiess World to Support "Society 5.0". *Academic Journal Bangkok Thonburi University*, 6(2), 1-14.
- Sinsawad, P. & Swangwatanasade, O. (2017). Problem-Based Learning Foster Ethical Decision Making Ability of Nursing Student. *Journal of The Police Nurses*, 9(1), 59-70.
- Thepnimit, S., Untaja, P. & Kanglee, K. (2018). Moral Development in Nursing Profession. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 19(2), 136-142.
- Totum, B., Kosonkittumporn, S. & Kenaphoom, S. (2018). Synthesis of Theoretical Conceptual Framework of Ethical Behavior. *Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 9(2), 105-122.
- Wicha, S. (2020). Nursing Students' Perception of Ethical Dilemmas in the Ward. *Journal of Health Sciences*, 7(2), 1-15.